

Förvaltning/Enhet
Regionala utvecklingsförvaltningens ledningsstab
Namn
Maria Reinitz
Direkttelefon/e-postadress
maria.reinitz@regionvastmanland.se

Datum
2026-02-11
Vårt dnr
RUF260020.

Klicka eller tryck här för att ange text.

BESKRIVNING AV EU-ARBETET INOM REGIONALA UTVECKLINGSFÖRVALTNINGEN – FÖR ÖKAD NÄRVARO, PÅVERKAN OCH NYTTA I EU-SAMARBETET

Syfte och ambition

För att Region Västmanland ska kunna agera strategiskt och långsiktigt i sitt regionala utvecklingsarbete behöver EU-samarbetet bli en integrerad del av Regionala utvecklingsförvaltningens arbete. Det handlar om att gå från punktinsatser till ett mer systematiskt och proaktivt förhållningssätt.

Ett viktigt arbete är att identifiera och arbeta för policyförändringar inom för Region Västmanland viktiga områden. Ett annat viktigt område är att arbeta effektivt med de finansiella instrument som finns inom EU.

Det politiska engagemanget är avgörande för att skapa legitimitet, riktning och kraft i det regionala EU-arbetet – oavsett om det gäller att påverka framtida sammanhållningspolitik, driva prioriterade frågor på europeisk nivå eller säkra finansiering till viktiga utvecklingsinsatser. Det kan också bidra till att skapa förståelse och engagemang hos andra aktörer i länet.

Genom EU-samarbetet skapas viktiga förutsättningar för att bedriva ett effektivt, hållbart och ändamålsenligt regionalt utvecklingsarbete. Ett effektivt och strategiskt arbete visavi EU är avgörande för att uppnå visionen i länets nya RUS 2030: "Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling", vilket beskrivs i denna promemoria.

EU:s roll i förverkligandet av RUS 2030

EU:s påverkan sträcker sig över alla verksamhetsområden inom Regionala utvecklingsförvaltningen, antingen direkt eller indirekt.

EU:s sammanhållningspolitik, som syftar till territoriell, ekonomisk och social sammanhållning mellan unionens regioner, implementeras huvudsakligen genom EU:s fonder för investering för tillväxt och sysselsättning (tidigare kallades de EU:s struktur – och investeringsfonder) såsom ERUF (regionalfonden) och ESF+ (socialfonden). Regionerna i Sverige, inklusive Västmanland, spelar en central roll i programmering och genomförande av dessa fonder, vilket möjliggör en anpassning av EU:s prioriteringar till regionens specifika behov.

För Östra Mellansverige (ÖMS), där Västmanland ingår tillsammans med Örebro, Uppsala, Östergötland och Sörmland, är EU-medel avgörande för att driva strategiska

Datum
2026-02-11

Vårt dnr
RUF260020

satsningar inom områden som Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science, välfärdsteknik och e-hälsa, Smart industri, samt Morgondagens energilösningar. Utöver dessa satsningar arbetar regionen tillsammans i ÖMS-samarbetet med prioriterade insatser inom kompetensförsörjning och utanförskapsfrågorna, vilket driver utveckling och innovation för en inkluderande arbetsmarknad.

Utöver EU:s fonder till investering för tillväxt och sysselsättning erbjuder EU en mängd olika sektorsprogram samt det gränsregionala programmet Interreg Central Baltic, vilka bör nyttjas i större utsträckning av aktörer i Västmanland.

För att bedriva ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete tar Region Västmanland det regionala ledarskapet i samarbete och samverkan med länets aktörer. Detta inkluderar nära samarbete med förtroendevalda och tjänstepersoner inom länet och storregionalt, samt med vårt regionkontor i Bryssel (Stockholmregionens Brysselkontor, SEF).

Sammanfattningsvis är ett stärkt och strategiskt EU-engagemang en nyckelkomponent för att realisera visionen om ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. Genom att utnyttja EU:s resurser och möjligheter kan vi tillsammans skapa ett välmående, tillgängligt och nyskapande Västmanland.

Vad vill vi uppnå?

Västmanlands län står inför en rad samhällsutmaningar vilka är beskrivna i RUS 2030. Samtidigt formas framtidens förutsättningar för regional utveckling i hög grad på EU-nivå. För den regionala utvecklingen i Västmanland finns det vinster i att både öka Region Västmanlands egen förståelse och utnyttjande av EU-samverkan, samt att arbeta för att länets kommuner, näringsliv, akademi och civilsamhället i Västmanland ökar sitt engagemang mot EU-frågorna.

För Region Västmanland och länets utveckling finns potentiella vinster i:

- Ökade möjligheter att ta del av EU-finansiering för strategiskt viktiga insatser samt delta i internationella projekt.
- Tillgång till europeiska samverkansplattformar och nätverk.
- Tidig kännedom om kommande policyförändringar.
- Agera på policyförändringar genom att besvara samråd och liknande
- Stärkt förståelse för hur EU påverkar verksamheten, och vilka möjligheter som finns att agera på det som berör den regionala utvecklingen i Västmanland.
- Möjlighet att omvandla europeisk policy och forskning till konkret nytta.
- Ökad möjlighet till påverkan i EU:s beslutsprocesser i för regionen viktiga frågor.
- Beredskap att möta komplexa samhällsutmaningar, genom att koppla lokal och regional utveckling till europeiska mål och lösningar.

Datum
2026-02-11Vårt dnr
RUF260020

Exempel på aktiviteter för EU-arbetet

- **EU-arbete i alla verksamheter**

Alla verksamheter inom den regionala utvecklingsförvaltningen planerar i sina verksamhetsplaner för att hålla sig uppdaterade med pågående utveckling och nyttja möjligheter inom EU.

Denna aktivitet kan genomföras inom ramen för befintlig budget.

- **EU-medel förstärker genomförandet av RUS**

I arbetet med att genomföra RUS finns möjlighet att nyttja olika typer av finansieringskällor från EU.

Med den osäkerhet som idag finns kring framtida finansiering och sammanhållningspolitik, bör möjligheter för andra former av EU-finansiering undersökas.

- **Främja fler projektansökningar från företag i länet**

En av de stora trösklarna för nya aktörer att söka EU-finansiering är att det ses som svårt att skriva bra ansökningar till EU Kommissionens ramverksprogram. Inte minst gäller detta små och medelstora företag. Ett sätt som Region Västmanland kan stötta dessa företag är att införa företagscheckar från våra 1:1 medel, specifikt avsatta för att anlita kompetens att skriva projektansökningar. Denna insats kräver inga resurser utöver nuvarande budget.

- **Etablera ett ProjektForum för stötta aktörer att söka EU-projekt**

Många aktörer har idag svårt att informera sig kring vilka utlysningar om medel som är öppna. Det ses också som svårt att hitta partnerorganisationer att bilda konsortium med för att göra ansökningar. Region Västmanland kan stötta detta genom att etablera ett forum där information om utlysningar, informationsmöten, och projektförslag kan delas. Denna insats kostar inga resurser utöver tiden för strategier som driver forumet.

Detta stärker även de mindre kommunerna i länet så de har möjlighet att ansöka, delta i projekt och andra samarbeten genom att stötta med relevant information, resurser och projektmobiliseringsarbete.

- **Skapa möjligheter för aktörer att delta i EU-nätverk och plattformar**

Det är en tröskel för aktörer att nå ut i Europa och möta andra organisationer för potentiella framtida samarbeten. Region Västmanland bör undersöka olika vägar för att "koppla upp" aktörer i länet med olika plattformar och nätverk i Europa. Kostnaden för denna typ av aktivitet är beroende på lösning och ambitionsnivå.

- **Utvärdera investeringen i regionens Brysselkontor**

Datum
2026-02-11

Vårt dnr
RUF260020

I nuläget är Region Västmanland associerad medlem i Stockholmregionens Europaförening med en medlemsavgift om 220 000 kr/år. Nuvarande investering och lösning på Brysselkontoret utvärderas. Detta arbete kan genomföras internt inom befintlig budget.

- **Stärkt omvärldsbevakning**

Vidareutveckla terminsbriefingar där Regionens Brysselkontor informerar om senast aktuellt inom de sakområden som de arbetar kring samt annat som är aktuellt på EU-agendan. Även identifiera ytterligare sätt att omvärldsbevaka specifika sakområden. Detta arbete kan internt genomföras inom ramen för befintlig budget.

- **Tätare och mer systematiska kontakter med vårt Brysselkontor**

Identifiera och genomföra fler gemensamma aktiviteter med personer vid Regionens Brysselkontor. Aktiviteter inkluderar t.ex. att aktivt söka finansieringsmöjligheter i EU:s ramprogram eller projektpartners i de olika nätverk där kontoret är representerat. Kontorets personal deltar även i aktiviteter så som, t.ex. besök av tjänstepersoner från Västmanland till Bryssel, samverkansdiskussioner inom ramen för projekt, samt finansieringsdiskussioner så som ProjektForum. Aktiviteter kan genomföras inom ramen för befintlig budget men skulle omfattningen av insatser bli större kan kostnaderna öka. Se även punkten Utvärdera investeringen i Regionens Brysselkontor ovan.

- **Fortsatt vidareutveckling av ÖMS gemensamt EU-arbete**

Region Västmanland var under 2024 engagerat i ett ERUF-finansierat projekt, tillsammans med övriga ÖMS regioner, som handlade om strategiskt EU-arbete och ett ökat samarbete mellan strategier inom de fem regionerna. Samarbetet föreslås fortsätta med två mål: Öka Region Västmanlands beredskap gällande att delta i EU-projekt, samt Öka mängden aktörer i Västmanland som deltar i EU-projekt. Denna aktivitet kan till stor del genomföras inom ramen för befintlig budget, men kommer potentiellt sedan vid en projektansökan kräva medfinansiering från Region Västmanland för sitt eget engagemang i projektet. Kostnad ca 250 tkr för 2 års projekt. Finansieras via 1.1 anslag.

- **Kontinuerlig information i Regionala utvecklingsnämnden**

Inför varje Regional utvecklingsnämnd överväga en aktuell EU-punkt. Det kan exempelvis handla om vad som sker på EU-nivå, vilka insatser som sker i länet relaterat till EU-samarbeten, samt vilken utveckling som sker på EU-nivå.

Detta för att öka förståelsen för arbetet som sker inom EU, samt skapa bättre förutsättningar för beslutsfattande när frågor gällande EU-samarbeten uppstår.

Denna aktivitet kan genomföras inom ramen för befintlig budget.

Datum
2026-02-11Vårt dnr
RUF260020

- **Årlig EU-politikkdag med fokus på dialog, påverkan och lärande**

En sammankomst där tjänstemän och politiken samlas och hör om det senaste som sker inom EU. Personer från regionens Brysselkontor, samt andra relevanta talare deltar. Goda exempel och pågående initiativ presenteras, samtidigt som relevanta frågor kan diskuteras. Detta för att öka förståelsen för vad som sker inom EU, samt belysa relevanta frågor som kan leda till framtida projekt och initiativ. Denna aktivitet kan genomföras med en budget om ca. 50.000 kr.

- **Utveckla positionspapper och policyställningstaganden i utvalda frågor**

Politiskt deltagande och förankring i framtagande av egna och gemensamma positionspapper och ställningstaganden inom relevanta sakområden. Positionspapper relaterat till olika politikområden skrivs ofta fram i samverkan med de fem länen i Östra Mellansverige och i nära dialog med Brysselkontoret. Detta för att få större genomslag i arbetet samt öka förståelsen för olika förslag och insatser. Förvaltningen besvarar relevanta samråd som kommer löpande under året. Detta arbete genomförs inom ramen för befintlig budget.

- **Deltagande i nätverk och samverkansorganisationer.**

Undersöka möjligheten att på sikt delta i ett eller fler nätverk som verkar på plats i Bryssel. Medlemskap i nätverk ger möjlighet att knyta nya kontakter och ta del av ny kunskap och arbetssätt hos andra aktörer i Europa eller övriga världen samt växla upp regionens policypåverkan. Nätverken är ett viktigt verktyg för informationsinhämtning och policypåverkan, vilket innebär att Region Västmanland som medlem får ta del av information och tidiga analyser av EU-aktuella frågor som har betydelse för regional och lokal nivå. Nätverken kan även användas för att växla upp Region Västmanlands policypåverkan på EU-arenan.